

eiopa
EUROPEAN INSURANCE
AND OCCUPATIONAL PENSIONS AUTHORITY

Годишен доклад за 2016 г.

Накратко

Нито ЕЮРА, нито което и да е лице, действащо от името на ЕЮРА, носят отговорност за начина, по който би могла да бъде използвана съдържащата се в настоящата публикация информация.

Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз, 2018 г.

Print EI-AD-17-001-BG-C ISBN 978-92-95087-73-6 doi:10.2854/383698
PDF EI-AD-17-001-BG-N ISBN 978-92-95087-80-4 ISSN 2529-5845 doi:10.2854/42496

© ЕЮРА, 2018 г.

Възпроизвеждането е разрешено, при условие че се посочи източникът.

За използването или възпроизвеждането на снимки или други материали, за които ЕЮРА не е носител на авторското право, трябва да се иска разрешение направо от носителите на това право.

Въведение от председателя

За да гарантира стабилен и ефективен надзор на застрахователния и пенсионния сектор, Европейският орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване (ЕЮРА) вярва силно в цялостния и интегриран подход към европейския пруденциален надзор и надзора на дейността и през изминалите години работи усилено, за да изпълни мандата си под формата на висококачествено регулиране, технически консултации и надзор на равнище Европейски съюз. 2016 година не беше изключение и този доклад предоставя задълбочена информация за нашите дейности и постижения през изминалата година, като подчертава ангажмента на органа за създаване на обща европейска култура на надзор с последователни надзорни практики в целия Европейски съюз.

През 2016 г. ЕЮРА разработи и приложи инструменти и проекти за засилване на сближаването на надзорните практики, за защита на финансовата стабилност и за засилване на защитата на потребителите за титулярите на застрахователни полици и бенефициерите в Европейския съюз. В допълнение към разширените задачи, свързани с „Платежоспособност II“, като например събирането и съхранението на данни по сигурен начин, ЕЮРА инициира месечното изчисляване и публикуване на безрискови лихвени проценти и за пръв път публикува доклад за дългосрочните гаранционни мерки. ЕЮРА проведе тест за устойчивост на застраховките в целия ЕС, разработи макропруденциалния си подход към средата с ниски лихвени проценти в „Платежоспособност II“, публикува своя годишен доклад за тенденциите при потребителите и предостави консултации на Европейската комисия по въпроси, включващи разработването на общоевропейския продукт за лично пенсионно осигуряване (ОЕПЛПО), и заедно със Съвместния комитет – ключовите информационни документи за пакета с инвестиционни продукти на дребно и основаващи се на застраховане инвестиционни продукти (ПИПДОЗИП).

Що се отнася до професионалното пенсионно осигуряване, становището на ЕЮРА относно обща рамка за оценка на риска и прозрачност предложи начин за справяне с дългосрочната устойчивост на обещаните пенсионни доходи и насърчи своевременните корекции.

Изпълнението на всеобхватния план на ЕЮРА за сближаване на надзорните практики беше осъществено чрез по-нататъшно разработване на Наръчника за добри надзорни практики посредством работа върху докладите за съгласуваност относно третирането

на някои съществени въпроси във вътрешните модели и извършване на посещения в националните надзорни органи, водещи до предоставяне на независима обратна връзка, оспорване на надзорните практики и подпомагане на подобренията в националния надзор чрез упражнението като провеждането на прегледи на счетоводните баланси. Беше поставен по-голям акцент върху практиките за надзор, свързани с трансграничния бизнес.

Органът ще надгражда върху тези постижения през 2017 г., като консолидираме нашата позиция като надежден надзорен орган посредством приоритизиране на сближаването на надзорните практики и изпълняване на роля в ускоряването на програмата на Европейската комисия в области като Съюза на капиталовите пазари. ЕЮРА трябва да остане готов да отговори на развиващата се политическа и бизнес среда, по-специално на увеличаването на цифровизацията и нарастващото използване на големи данни. ЕЮРА трябва да гарантира, че е в крак с тези развития, за да реагира ефективно на възможностите и предизвикателствата, които носи тази иновация, така че потребителите да се възползват, но да останат защитени.

За да постигнем целите си, разчитаме на широк кръг от партньори и заинтересовани страни. Бих искал да се възползвам от тази възможност, за да благодаря на нашите колеги от националните надзорни органи за тяхното продължаващо сътрудничество и откритост през изминалата година. Бих искал също така да благодаря на Съвета на надзорните органи и на Управителния съвет на ЕЮРА за техния стратегически ангажмент. Изграждането на силна европейска култура на надзор няма да се случи за една нощ, но работейки заедно, ние се ангажираме да постигнем положителни промени в полза на европейските потребители.

Габриел Бернардино

Въведение от изпълнителния директор

Имам удоволствието да заявя, че през 2016 г. ЕЮРА постигна стратегическата си цел да функционира като отговорна, компетентна и професионална организация.

Както винаги, стремежът да постигаме високи стандарти е основен елемент за начина, по който работим. Като организация ние непрекъснато идентифицираме възможностите за увеличаване на нашата ефективност и качеството на постигнатите резултати.

През 2016 г. това включваше преглед на организационната структура на ЕЮРА, за да се уверим, че работим възможно най-ефективно и че използваме ресурсите си възможно най-добре с цел изпълнение на работната ни програма. Получената в резултат от това нова структура, влязла в сила в края на 2016 г., отрази промяната в стратегията на ЕЮРА от регулиране към надзор и отчита практическия опит от предходните пет години. Промените приведоха персонала в по-добро съответствие спрямо организационните приоритети и ще позволят на ЕЮРА да постигне по-ефективно своите стратегически цели, по-специално в резултат на засилена координация и по-ефективна работа в рамките на организацията.

Управлението на ресурсите, както човешки, така и финансови, остава приоритет за ЕЮРА. В края на 2016 г. 95,7 % от длъжностите в щатното разписание бяха запълнени, при общо 139 длъжности. Органът проведе 26 кампании за набиране на персонал през цялата година, но привличането и задържането на талантлив персонал продължава

да бъде предизвикателство. С поглед към бъдещето, през 2016 г. ЕЮРА извърши значителна работа за разработването на рамка за компетентност, за определяне на необходимите надзорни компетенции, които ще улеснят нарастващия фокус на органа върху надзора.

Оперативният бюджет на ЕЮРА за 2016 г. възлизаше на 21 762 500 EUR и при изпълнението му ЕЮРА приложи всички принципи и стандарти за добро финансово управление. Имам удоволствието да кажа, че до края на 2016 г. процентът на изпълнение на бюджета беше 99,68 % за бюджетните кредити за поети задължения.

В перспектива, променящият се политически пейзаж и развиващата се бизнес среда предполагат, че ЕЮРА ще трябва да бъде готов да реагира активно на променящите се приоритети и нови задачи. Силната организационна култура ще ни помогне да направим това и с гордост приветствам начина, по който персоналет на ЕЮРА работи в съответствие с шестте ценности на органа (ефективност, независимост, почтеност, отговорност, екипен дух и прозрачност). Чрез споделеното ни разбиране за тези ценности ще можем като организация успешно да отговорим заедно на бъдещите предизвикателства, за да можем да продължим да работим за нашата обща цел за укрепване на защитата на потребителите и финансовата стабилност в полза на европейската икономика, бизнес и преди всичко на нейните граждани.

Фаусто Паренте

Въведение

Застраховката изпълнява важна роля в обществото. Когато функционира добре, тя поема риска и допринася за икономическия растеж и финансовата стабилност, като в крайна сметка води до по-голяма финансова сигурност за гражданите. При активи на стойност около две трети от brutния вътрешен продукт (БВП) на ЕС (73 % през 2015 г.) ⁽¹⁾, застрахователният сектор в ЕС е значителна част от финансовия сектор. Със задълженията, които обхващат една трета от богатството на европейските домакинства, потребителите разчитат на аспектите на застрахователния сектор за бъдещите си доходи. Също така професионалните пенсии са от решаващо значение, за да се гарантира, че възрастните хора са защитени от риска от бедност при пенсиониране. При активи на стойност около 25 % от БВП на ЕС ⁽²⁾ и много повече в някои държави, активите на пенсионните фондове бързо растат и все повече осигуряват източник на инвестиции за финансовите пазари.

През януари 2011 г. ЕЮРА беше създаден в резултат на реформи на надзорната структура във финансовия сектор на ЕС. ЕЮРА е независим консултативен орган на Европейския съюз към Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия. Неговите основни отговорности са да подкрепя стабилността на финансовата система, да гарантира прозрачността на пазарите и финансовите продукти и да защитава титулярите на застрахователни полици, както и членовете и бенефициерите на пенсионните схеми.

Мисията на ЕЮРА е да защитава обществените интереси, като допринася за краткосрочната, средносрочната и дългосрочната стабилност и ефективност на финансовата система, в интерес на икономиката на Съюза и на неговите граждани и стопански субекти. Тази мисия се осъществява чрез насърчаване на стабилна регулаторна рамка и съгласувани надзорни практики, за да се защитават правата на титулярите на застрахователни полици, членовете на пенсионните схеми и бенефициерите и да се допринася за общественото доверие в секторите на застраховането и професионалното пенсионно осигуряване на Европейския съюз.

ЕЮРА е един от трите европейски надзорни органа, които представляват важен елемент от Европейската система за финансов надзор (ЕСФН) – интегрирана мрежа от национални и европейски надзорни органи, която осигурява необходимите връзки между нивата на макро- и микропруденция, като оставя ежедневния надзор на национално равнище.

Настоящият годишен доклад описва основните постижения на органа през 2016 г. в следните основни дейности:

- засилване на защитата на потребителите;
- подобряване на функционирането на вътрешния пазар на ЕС в областта на пенсиите и застраховането;
- засилване на финансовата стабилност на секторите на застраховането и на професионалното пенсионно осигуряване; и
- затвърждаване на ЕЮРА като отговорна, компетентна и професионална организация.

⁽¹⁾ Източник: Евростат и статистически данни на ЕЮРА за застраховането и презастраховането в ЕИП/ЕС: <https://eiopa.europa.eu/financial-stability-crisis-prevention/financial-stability/statistics>

⁽²⁾ Източник: <https://eiopa.europa.eu/financial-stability-crisis-prevention/financial-stability/statistics>

ИНФОРМАЦИОННО КАРЕ: Най-големите постижения през 2016 г.:

Ключови информационни документи (KID)

Регулаторните технически стандарти (RTS) за ключовите информационни документи за пакета с инвестиционни продукти на дребно и основаващи се на застраховане инвестиционни продукти (ПИПДОЗИП) са крайъгълен камък за подобряване на прозрачността на инвестиционните продукти чрез проста и сравнима информация в секторите на банковото дело, застраховането и ценните книжа. Сега, за първи път потребителите могат лесно да сравняват различни продукти и да вземат информирани инвестиционни решения, отговарящи на техните конкретни нужди.

Стартиране на тематичен преглед в целия ЕС на поведението на пазара сред застрахователните дружества, които оперират на дялово обвързания пазар за животозастраховане

Тематичните прегледи са ключов инструмент в стратегията на ЕЮРА за осъществяване на надзор върху бизнеса, като са насочени към конкретни финансови дейности или продукти, при които първоначалните данни сочат възможност за потенциална вреда за потребителя. Прегледът, започнал през 2016 г., се фокусира върху идентифицирането на потенциални източници на вреди за потребителите, произтичащи от взаимоотношенията между застрахователите и доставчиците на услуги за управление на активи. Този тематичен преглед представлява важна стъпка в ефективното въвеждане и прилагане на стратегията на ЕЮРА към всеобхватна основана на риска и превантивна рамка за осъществяване на надзор върху дейността.

Съвети за идентифициране и калибриране на рисковите категории инфраструктурни инвестиции

Инвестициите в инфраструктура биха могли да бъдат много важни за застрахователния бизнес. Инфраструктурните проекти обаче могат да бъдат сложни и изискват специфичен експертен опит в управлението на риска. Поради това ЕЮРА предложи по-подробен подход и създаване на отделен клас активи съгласно стандартната формула на „Платежоспособност II“ за инвестиции в инфраструктурни проекти. Предложеният подход значително намалява рисковите такси за квалифициране на инвестициите в инфраструктурни проекти в капиталови инструменти и дълг.

Съвети относно развитието на единния пазар на ЕС за лични пенсионни продукти (ПЧП)

Съветите на ЕЮРА в отговор на искане от страна на Европейската комисия предоставиха важен принос в дебата за това как личните пенсии могат да допринесат за задоволяване на потребностите за предоставяне на адекватни доходи при пенсиониране и за насърчаване на повишена дългосрочна инвестиция за доставчиците на такива продукти. Поради силно разминаващия се пазар на лични пенсионни продукти в Европейското икономическо пространство (ЕАОС), единствено пруденциално стабилен, втори режимен продукт, който е очевидно надежден, прозрачен и рентабилен, може успешно да преодолее препятствията и неефективността на трансграничния бизнес и предлагане.

Готовността на ЕЮРА за докладване съгласно „Платежоспособност II“

Директивата „Платежоспособност II“ определя изискванията за докладване и ролята на ЕЮРА при сигурното събиране и управление на тези данни. През 2016 г. ЕЮРА получи първия набор от пълни отчетни данни, което е важен етап в проекта „Платежоспособност II“. За тази цел ЕЮРА създаде общи шаблони за отчитане и инструменти за подпомагане на предприятията при изпълнение на техните задължения за докладване. ЕЮРА създаде и напълно функциониращо централно хранилище на застрахователни данни, което ще стане най-пълната и авторитетна база данни за застрахователните предприятия. Тези данни ще бъдат анализирани и докладвани при обратната връзка към националните компетентни органи (НОК) и ще осигурят добавена стойност.

Месечно производство на безрискови лихвени проценти и симетрична корекция на риска, свързан с акции

Ключовите компоненти на рамката „Платежоспособност II“ ще бъдат изчислявани последователно в Европейския съюз (ЕС) и могат да бъдат възпроизведени за застрахователните и презастрахователните дружества, като ЕЮРА публикува ежемесечно тази информация.

Първи годишен доклад за дългосрочните гаранционни мерки (LTG) и мерките за риска, свързан с акции

За първи път ЕЮРА представи доклад за използването и въздействието на дългосрочните гаранционни мерки и мерките за рисковете, свързани с акции, върху финансовото състояние на европейските застрахователи. Резултатите от този преглед потвърдиха значителното въздействие на тези мерки върху финансовото състояние на застрахователите, като същевременно посочиха, че мерките функционират по предназначение, включително по отношение на финансовата стабилност, както е показано в теста за устойчивост на застраховките на ЕЮРА за 2016 г.

Стартиране на прегледа на качеството на активите и прегледа на счетоводните баланси на пенсионния и застрахователния бизнес в България

Ролята на ЕЮРА беше от основно значение за стартирането на цялостна оценка на устойчивостта на двата сектора в България, което доведе до повишаване на доверието и увереността на потребителите. Осигурявайки задълбочен експертен опит и познания в сектора, ЕЮРА съпредседателства управителния комитет и ръководи техническите елементи на работата, включително изпълнение на водеща роля в разработването на методологията за упражнението.

Тест за устойчивост на застраховките на ЕЮРА за 2016 г.

ЕЮРА проведе своя тест за устойчивост в целия ЕС, за да оцени уязвимостта на застрахователите и устойчивостта им към сериозни неблагоприятни пазарни тенденции, основани на обща аналитична рамка. Резултатите потвърдиха значителните предизвикателства пред европейския застрахователен сектор, предизвикани от настоящата макроикономическа среда. След прилагането на „Платежоспособност II“ беше предоставена картина с „висока резолюция“ на уязвимостите на сектора, изискващи специално наблюдение. ЕЮРА ще следи отблизо изпълнението на препоръките от националните компетентни органи, за да осигури координиран отговор на ситуации, които могат да представляват заплаха за жизнеспособността на контролираното лице и колективно – за системата като цяло.

Дискусионен документ за потенциалната хармонизация на рамките за възстановяване и решаване на проблемите на застрахователите

ЕЮРА предостави информация за сегашния фрагментиран ландшафт, като проправи пътя за хармонизирана рамка за възстановяване и реструктуриране чрез предлагане на основните съставни елементи. Тази рамка може да бъде важна стъпка и ключов крайъгълен камък за по-силен и стабилен застрахователен пазар в полза на титулярите на застрахователни полици.

Становище на институциите на ЕС относно обща рамка за оценка на риска и прозрачност за институциите за професионално пенсионно осигуряване (ИППО)

Това становище представлява важна стъпка напред към реалистична и чувствителна спрямо риска информация относно финансовото състояние на пенсионните фондове. Препоръките на ЕЮРА за модернизирани на европейското регулиране на пенсионните фондове имат за цел да подкрепят сектора на професионалните пенсии за посрещане на настоящите и бъдещите предизвикателства.

eiopa

EUROPEAN INSURANCE
AND OCCUPATIONAL PENSIONS AUTHORITY